

ΘΕΜΑ: Προστασία του παιδιού

Για το ζήτημα, θα ήταν σκόπιμο να σταλεί επιστολή προς τον Υφυπουργό Ανάπτυξης για να αναλάβει την πρωτοβουλία κατάρτισης σχετικού νομοσχεδίου με βάση τις θέσεις της σχετικής έκθεσής του. Στην επιστολή επισυνάπτεται το σημείωμα της 12.12.1997. Συνημμένα παρατίθεται σχέδιο επιστολής.

Αγαπητέ,

Στη σημείωμά σου της 13ης Νοεμβρίου 1997 περιλαμβάνονται ενδιαφέρουσες πληροφορίες και προτάσεις για την αντιμετώπιση της προστασίας του παιδιού από την αθέμιτη διαφήμιση. Η ισχύουσα νομοθεσία πρέπει ασφαλώς να συμπληρωθεί στους τομείς που αναφέρονται στο σημείωμα.

Θα σε παρακαλούσα να εξετάσεις το ενδεχόμενο της συγκέντρωσης των ήδη ισχυουσών καθώς και των νέων ρυθμίσεων σε ενιαίο ειδικό νομοθέτημα, συνεργαζόμενος με τα υπουργεία Τύπου και Εθνικής Παιδείας. Μόνον έτσι θα εξασφαλίσουμε την πληρότητα και τη λειτουργικότητα ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου.

Σου επισυνάπτω σημείωμα με ορισμένες παρατηρήσεις του Νομικού μου Συμβούλου Γ. Παπαδημητρίου για το ζήτημα.

Αθήνα, 12 Ιανουαρίου 1998

ΘΕΜΑ: Προστασία του παιδιού

1. Στο εξαιρετικά κατατοπιστικό σημείωμα της 13ης Νοεμβρίου 1997 του υφυπουργού Ανάπτυξης Μ. Χρυσοχοϊδή περιλαμβάνονται αναλυτικές πληροφορίες και προτείνονται συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της προστασίας του παιδιού, κυρίως ως δυνάμει καταναλωτή. Επίσης επιχειρείται η ταξινόμηση των μεθόδων άμεσης και έμμεσης διαφήμισης, και επισημαίνονται οι συναφείς κίνδυνοι χειραγώγησης της βούλησης του παιδιού. Το σημείωμα δεν εκτείνεται πάντως στην προστασία του παιδιού από την εκτεταμένη προβολή της βίας στην τηλεόραση.

2. Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία του παιδιού ως καταναλωτή αποτελείται βασικά από ειδικές ρυθμίσεις που εμπεριέχονται αφενός στον σχετικά πρόσφατο ν. 2251/1994 και αφετέρου στην Οδηγία 89/552/ΕΟΚ (“Τηλεόραση χωρίς Σύνορα”), όπως αυτή ενσωματώθηκε στην έννομη τάξη μας με το ν. 2328/1995. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο τελευταίος νόμος περιέλαβε και σχετικές ρυθμίσεις του Κώδικα Δεοντολογίας για τις διαφημίσεις που είχε θεσπίσει το 1991 το ΕΣΡ. Εκτός του θετικού δικαίου, ισχύουν πάντως παράλληλα και οι κανόνες δεοντολογίας του Ελληνικού Κώδικα Διαφήμισης.

3. Η ισχύουσα νομοθεσία κινείται κατά βάση στο επίπεδο των άλλων χωρών της Ε.Ε. Ωστόσο υπάρχουν περιθώρια συμπλήρωσής της ιδίως στους τομείς που αναφέρονται στο σημείωμα. Είναι επίσης αυτονόητο ότι οι ισχύουσες ρυθμίσεις πρέπει να εναρμονισθούν με τους κανόνες που πρόκειται να θεσπισθούν.

4. Για την πληρότητα και τη λειτουργικότητα του θεσμικού πλαισίου θα ήταν ίσως σκόπιμη η συγκέντρωση όλων των ισχυουσών καθώς και των νέων ρυθμίσεων σε ενιαίο ειδικό νομοθέτημα με τη διαδικασία της διοικητικής κωδικοποίησης. Την πρωτοβουλία για την επεξεργασία του πρέπει να αναλάβει το υπουργείο Ανάπτυξης, σε συνεργασία με το υπουργείο Εθνικής Παιδείας και το υπουργείο Μ.Μ.Ε.

5. Ως προς την ουσία του νομοθετήματος πρέπει να αποφευχθεί η “εύκολη” προσφυγή σε διατάξεις απαγορευτικού χαρακτήρα, ώστε να εξασφαλισθεί με πιο

σύγχρονο και πρόσφορο τρόπο η παραγωγή των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Η αλλεπάλληλη τροποποίηση των κανόνων που διέπουν τη διαφήμιση των παιδικών παιχνιδιών επιβεβαιώνει αυτή την ανάγκη.

6. Αλλά και γενικότερα, είναι σκόπιμο το παιδί να αντιμετωπισθεί ως ο μελλοντικός καταναλωτής που δικαιούται να πληροφορείται και να ενημερώνεται για τα διαθέσιμα στην αγορά προϊόντα. Η πληθώρα απαγορευτικών ρυθμίσεων δεν εξυπηρετεί αυτόν τον σκοπό, αφού ως αποτέλεσμα έχει την “απομόνωσή” του από την αγορά. Η καλλιέργεια της “καταναλωτικής συνείδησής” του δεν προωθείται μόνον διαμέσου του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και με την κατάλληλη διαμόρφωση του νομοθετικού προστατευτικού πλαισίου και την οργάνωση πρόσφορων δράσεων για την επίτευξη αυτού του σκοπού.

7. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία του παιδιού από την προβολή της βίας στην τηλεόραση (όχι μόνον μέσω διαφημίσεων αλλά και γενικότερα μέσω των προγραμμάτων) επεξεργάζεται ήδη το Υπουργείο Τύπου και ΜΜΕ με την προσαρμογή ιδίως της νομοθεσίας μας προς τη σχετική Οδηγία 97/36/ΕΟΚ.

8. Εκτός των αναγκαίων ρυθμίσεων, θα ήταν χρήσιμο να καταστρωθεί ένα ευρύτερο πρόγραμμα δράσης, με πρωτοβουλίες και πρακτικές που θα συμβάλλουν στην διαμόρφωση και άσκηση μίας σύγχρονης πολιτικής για το ζήτημα.

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 1997